

TRST, sobota
2. aprila 1955
Leto XI. - Št. 78 (3007)

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, III. nad. — TELEFON 93-88 in 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. 37-338 — OGLASNI: od 8-12.30 do 15-18. — Telefon 37-338 — CENE OGLOSOV: Za vsak mm visine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-
upravni 100, osmrtnice 90 lir. — Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 25 din. — Podružj.: GORICA, Ul. S. Pellico 1-1L, Tel. 33-82

NARODNA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, letoletna 3200 lir. — Federat, ljudska republika Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din.
Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-923, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 604 T 375 — Izdaja Založništvo trženskega tiska D. ZOZ - Trst

Z REDNE TISKOVNE KONFERENCE PREDSTAVNIKA VLADE FLRJ

Ali bo rimska vlada intervenirala pri lokalnih obseah v Trstu?

Draškovič opozoril na zadnje izjave predstavnikov obeh vlad v Rimu, ki označujejo ugodne perspektive Stališče do turško-iraškega pakta, Raahovega potovanja v Moskvo in do ratifikacije pariških sporazumov - Faurova izjava sprejeta z velikim zadovoljstvom

BEOGRAD, 1. — Dve vprašanja sta na današnji tiskovni konferenci posebno zanimali domače novinarje: jugoslovansko-italijanski odnosi in italijanske državnostrojne ukrepe v Trstu. Branko Draškovič je odgovoril zastopniku italijanske vlade, da se z njegovimi izjavami ne strinja, ker bi moglo ovirati normalizacijo odnosov med Italijo in Jugoslavijo, je odgovoril zastopnik državnega tajništva za nanje rezultati intervencije jugoslovanske vlade pri italijanski vladi v zvezi z zadnjimi dogodki v Trstu. Branko Draškovič je nadalje poudaril, da sam položaj v Trstu ni bil brez zaskrbljenosti jugoslovanske vlade, temveč, da je zaskrbljenost povzročila ravnanje lokalnih oblasti, ki bi lahko negativno vplivalo na jugoslovansko-italijanski odnos. «So razlogi, zaradi katerih jugoslovanska vlada upa, da bo italijanska vlada s svojo avtoriteto intervenirala pri lokalnih obseah v Trstu, kar se bo pozitivno odrazilo v jugoslovansko-italijanskih odnosih. Branko Draškovič je pri tem opozoril na izjavo odgovornih čelnih ljudi jugoslovanske vlade, da se izjave, ki izražajo voljo obeh vlad, označujejo ugodne perspektive.

Obnovljen promet Kotoriba-Murakeresztur

BEOGRAD, 1. — Danes je bil na progi Kotoriba - Murakeresztur obnovljen železniški promet.

Kakšne možnosti daje kongres PSI za „dvogovor“ z demokristjani?

Nenni je ostal na pol poti med zahtevami današnjega položaja in vezmi, ki jih socialistom nalaga KPI - Mnenje Riccarda Lombardija o možnosti in mejah socialističnega sodelovanja v vladi

(Od našega dopisnika)

RIM, 1. — Splošni vtis rimskih političnih krogov po večeršnjem razgovoru s kongresom PSI je, da je Nenni s svojimi poudarki ostal na pol poti med tem, kar bi lahko bila koristna in potrebna vloga PSI v sedanjem političnem trenutku, in med stališčem KPI, ki se očitno nikakor neče odpovedati svojih hegemoniji nad PSI, zakrknim pa tudi v kongresu dvanajstih v tem, da se prednostno prevladovanje v to smer orientiranih delegatov, ki so jih Morandi in njegovi skrbno preučevali. Večraj je v tem in tam kazalo, da sam Nenni ni zadovoljen s ploskokom, ki ga je v tej zadevi izdal znak Morandi s predsedniškega odra na tem ali onem mestu in z mirnim poslušanjem ob drugih izjavah.

Vprašanje, na katerega naj bi odgovoril kongres PSI, je že staro in že večkrat vprašano. PSI je, kar se je z neupomom «Selbwege» zakona pokazalo, da na dotični osnovi ni mogoče trajno in zadovoljivo vladati. Vprašanje je zdaj v tem, da se šanjanje iz megle dvomljavi, kot je nedavno izjavil Fanfani (ki se sam nemalo prispeval k ustvarjanju smele), in da se pojasnijo izhodišča za morebitni dvogovor med socialisti in demokristjani. Nenni je

na svoj način poskušal dati odgovor na to vprašanje: iz njegovega večeršnjega govora je vsaj deloma mogoče razbrati pogoje, s katerimi bi socialisti pripravljali podpirati morebitno novo vlado, na tudi za nekatere programске osnove vlade.

Toda sam Nenni je priznal, da «konkretna stvar» niso njegove rešitve, temveč da je treba predvsem rešiti osnovno politično vprašanje: ali je mogoče sodelovanje med demokristjani in socialisti. In spet je Nenni priznal, da sta tu predvsem dve oviri: stanja politika in odnos PSI do KPI. V oben vprašanju je Nenni tako odločno vztrajal pri svojem, da je v tej zadevi dvogovor res kaj težaven, zlasti če držijo Nennijske trditve, da zunanje politike, ki odraža svetovno blokovno politiko, ni mogoče postopiti ob strani.

Da ni dovolj sporazum s demokristjani, ne da v obseah, ki so predmet današnjega kongresa, ni mogoče sodelovanja. Nenni je priznal, da je v tem okviru je poskušal Lombardi realistično ugotoviti, da je mogoče sodelovanje v vladi. Opozoril je, da bi tudi po spremembi vlade ostali v Italiji monopol, ki vsiljuje svojo voljo; treba je torej najti politiko, ki bi računala s tem dejstvom in si realistično zastavila cilje in pričakovane rezultate. Ni mogoče čez noč spremeniti italijanske družbe, mogoče pa je doseči, da država ne bi več na političnem področju podpirala z-

Sajgon od večeraj odrezan od zahodnih pokrajin Kočinkine

Zaradi blokade mesta začenejo primanjkovati sveža živila in meso Spor s sekami še neraziščene - Avstralske obožene sile na Malaki

PARIZ, 1. — Po zatiranju obsejnih krogov bo okoli 20. aprila v Washingtonu konferenca predstavnikov treh zahodnih držav, ki bo posvečena položaju v Indokini.

SAJGON, 1. — Od večeraj je Sajgon praktično odrezan od zahodnih pokrajin Kočinkine. Obožene skupine sekte Hoa Hao, ki jim poveljuje general Bastian, ki vodi v Sajgon, da onemogočijo dovoz živil v mesto. V samem Sajgonu pa so se sinoči oboženi oddelki sekte Binh Xuyen začeli občinske klavnice, ki so na področju, ki so pod njihovim nadzorstvom. V mestu se že čuti pomanjkanje svežih živil in mesa, cene pa so močno poskočile kljub temu, da so izkoriševalcem zagrozili s strogi kazni.

Obožene skupine sekte Hoa Hao so zavzele celo vrsto osamljenih položajev in postavljajo zasede proti vojskim konvojem vladnih sil. Njihova akcija v veliki meri ovira premike klavnic, ki so na področju, ki so pod njihovim nadzorstvom. V mestu se že čuti pomanjkanje svežih živil in mesa, cene pa so močno poskočile kljub temu, da so izkoriševalcem zagrozili s strogi kazni.

Karabegović pri Einaudiju

RIM, 1. — Predsednik republike Einaudij je sprejel danes na zveznega izvršnega svetnika Karabegovića, ki je v Trstu podpisal gospodarske sporazume.

Predprijem je Osman Karabegović obiskal tudi v predprijemni zvezi s Saragatom, ministrom za italijanski mir in Martinieli, zunanjo trgovino.

Sirijski parlamentarci prispeli v Beograd

BEOGRAD, 1. — Danes ob 11. uri je prispela v letalov iz Beograda sirijska parlamentarna delegacija. V delegaciji, ki šteje 12 članov, so zastopniki najvažnejše skupine sirijskega parlamenta, Sirijske orjamentarce so na zemunskem letališču pozdravili številni ljudski poslanci pod vodstvom predsednika Zvezne ljudske skupštine Vladimira Simečiča.

Bombni atentati v raznih krajih Cipra

Radijska postaja v Nicosii deloma uničena zaradi požara Večja škoda zaradi bombnih napadov, a nobene človeške žrtve

NICOSIA, 1. — Preteklo noč je bilo na vsem otoku Cipru izvršenih več atentatov. V prvih jutranjih urah so v raznih javnih in vojaških prostorih v Nicosii, Limassolu, v Larnaki, eksplozirali pirotehnični stroji. V Nicosii so atentatorji postavili razstrelilne bombe v poslopje radijske postaje, ki je bila močno poškodovana, tako da so morali za več časa prekiniti radijske oddaje. Prav tako so bile odvržene razstrelilne bombe v vojašnici v Nicosii, v štirih policijske postaje v Limassolu.

Povod so bombe povzročile precejšnjo škodo, zlasti pa v poslopju radijske postaje v Nicosii, človeških žrtv pa ni bilo.

Raztreseni so bili tudi letalstva, v katerih je rečen: «Praviljeni smo obnoviti borbo.

Atenski popoldanski tisk objavlja pod velikimi naslovi vesti o dinamičnih atentatih na Cipru. Pod naslovom «Pravsteno» piše konservativni list «Ethinos»: «Prav so napravili ciprski patrioti, ki so za več dni spravili v molk radijsko postajo v Nicosii in izvirili dinamične napade na drugih petih krajih otoka. Vsi Giki jim pošiljajo svoje najtežje pozdrave v prepričanju, da se bo akcija prišlo čim prej izvedla. Ker zatirani narod niso zaščiteni svobode, ki so jih Britanci odpravili, je dolžnost ciprske prebivalstva opozoriti svet a svoje pravice tudi s poki eksplozij, ki bodo zbudili dremanjejo vest svetov.

Berlinsko vprašanje

BERLIN, 1. — Od polnoči je vzhodnonemška policija začela izterjati nove avtomobile iz nemških in zahodnonemških avtomobilov čez vzhodnonemsko omele.

V Bonn su se danes sestala tako imenovana «gospodarska vlada» in razpravljala o tem, kakšne ukrepe bi sprejeli proti splošni carini na avtomobile, ki vodijo v Berlin. Polet ministrov za gospodarstvo, za notranje zadeve in za venskemsko vprašanje se je seje udeležil tudi zahodnonemški zupan Otto Suhr. Na seji so razpravljali o vseh predlogih, ki so jih iz zahodne velesile predložili v zvezi vladi, da bi pomagale obvladati prizor.

V Londonu je predstavnik Foreign Office izjavil novinarjem, da predstavlja povišanje pristojbin za vožnjo zahodnonemških vozil skozi vzhodnonemsko obsej, ki bi bili potrebni, da se zagotovi prevoz blaga v Berlin in iz njega.

V Washingtonu pa je državno tajništvo objavilo uradno poročilo, v katerem pravi, da vzhodnonemski ukrepi evirajo prevoz blaga v Berlin in iz njega in da ZDA so ob blizu zahodnonemskim, oklenimi v vprašanju avtomobilskih pristojbin. Če nove pristojbine ne bodo preklicane, pravi poročilo, utegne imeti to hude posledice za trgovsko izmenjavo med obema nemškima republikama. To izmenjavo urejuje sporazum, ki predvideva izmenjavo za milijardo mark v obeh smereh.

Laburisti obdržali večino v londonskem upravnem svetu

Konservativci pa so rahlo napredovali - Upravne volitve v Angliji in Walesu se bodo zaključile v sredo - London še vedno brez časopisov - Nove napovedi o bližnjem odstopu Churchilla

LONDON, 1. — Po še nepopolnih podatkih so laburisti obdržali nadzorstvo v upravnem svetu londonske grofije, ki ga imajo v rokah že 21 let, čeprav so si konservativci zopet priborili 14 sedežev, ki so jih izgubili leta 1951.

Konservativci so sicer rahlo napredovali, toda v nobenem od dvajsetih upravnih svetov, za katere so bile večeraj upravne volitve, jim ni uspelo dobiti večine. Ki je ostala v rokah laburistov. Kar rečeno, so laburisti obdržali večino v londonskem upravnem svetu, kjer so dobili 74 sedežev proti 52, ki so jih dobili konservativci. V prejšnjem upravnem svetu, ki je imel 3 sedeže več, so imeli laburisti 91 svetovalcev, konservativci pa 37. V londonski grofiji se je volitev udeležilo nekaj nad 30 odstotkov volivcev.

Volitve v 62 grofijah Anglije in Walesu so se začele večeraj in bodo trajale do prijaha srede. Kar rečeno, so v 20 grofijah glasovali večeraj v 3 danes, v 22 bodo volitve jutri, v ostalih pa se bodo volitve zaključile do prihajajočega srede.

Veliko presenečenje je danes povzročila izjava konservativnega poslancea Baxterja, ki je na nekem ženskem kongresu izjavil, da je ostavala Churchilla vprašanje ur in dolgotrajnih odločitev za ministrskega predsednika pa vprašanje niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

Haxell je dodal, da so lastniki časopisov predlagali delavcem, naj pristanejo na arbitražo, toda ta predlog je bil zavrnjen. Po razgovorih je voditelj sindikata električarjev Frank Haxell izjavil, da razgovori niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

Haxell je dodal, da so lastniki časopisov predlagali delavcem, naj pristanejo na arbitražo, toda ta predlog je bil zavrnjen. Po razgovorih je voditelj sindikata električarjev Frank Haxell izjavil, da razgovori niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

Haxell je dodal, da so lastniki časopisov predlagali delavcem, naj pristanejo na arbitražo, toda ta predlog je bil zavrnjen. Po razgovorih je voditelj sindikata električarjev Frank Haxell izjavil, da razgovori niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

Haxell je dodal, da so lastniki časopisov predlagali delavcem, naj pristanejo na arbitražo, toda ta predlog je bil zavrnjen. Po razgovorih je voditelj sindikata električarjev Frank Haxell izjavil, da razgovori niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

Haxell je dodal, da so lastniki časopisov predlagali delavcem, naj pristanejo na arbitražo, toda ta predlog je bil zavrnjen. Po razgovorih je voditelj sindikata električarjev Frank Haxell izjavil, da razgovori niso imeli uspeha. Na vprašanje, ali je upanje za obnovo razgovorov, preden arketna komisija, ki jo je imenovala vlada, začne z delom, je Haxell odgovoril, da sploh ni take možnosti.

PO IZJAVAH V RIMU IN BEOGRADU

Preklicati ukrepe ki kršijo sporazum!

Nemudoma - brez čakanja na intervencijo iz Rima - naj oblasti v Trstu izpustijo na svobodo škedenjske antifasiste in prekličajo raznarodovalne ukrepe!

Današnja izjava predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve v Beogradu je nov dokaz, da jugoslovanska vlada budno spremlja ravnanje italijanskih oblasti v Trstu. Iz odgovora, ki ga je dal predstavnik državnega tajništva Branko Draškovič na vprašanje v zvezi z nedavnimi koraki jugoslovanskega predstavnika v Rimu pri znanjem ministru Italije, lahko sklepamo, da intervencija vlade v Rimu pri lokalnih oblasteh v zvezi z vzrokom jugoslovanskega korakov v Trstu, kar je sprito znanih težav jugoslovanske vlade po vzpostavitvi dobrih jugoslovansko-italijanskih odnosov in pomiritev med obema narodnostima v Trstu poosem razumljivo. Na optimistično izjavo jugoslovanskega predstavnika so prav gotovo uplivali tudi v četrtke podpisani gospodarski sporazumi in že samo dejstvo, da je bil ob tej priliki član Zveznega izvršnega sveta FLRJ prilož v pojmovnem času gotov italijanske vlade. Hkrati pa je jugoslovanski predstavnik že pravo posebej poudaril tako Karabegovića izjave kakor tudi izjave ministrov Martinieli in Vanonija o nujnosti dobrih odnosov med obema državama in prav na podlagi teh izjav izrazil upanje v odstranitve dosedanje zaskrbljenosti glede raznana

italijanskih lokalnih oblasti v Trstu. Ugotavljamo torej, da jugoslovanska vlada nadalje vztraja na tem, da se zadovoljivo rešijo primeri kršenja londonskega memoranduma, primeri, ki ga je v zvezi z nedavnimi jugoslovanskimi koraki v Rimu. Kot se naši čitatelji spominjajo, je jugoslovanski veleposlanik dr. Gregorič 21. marca obiskal zunanjo ministru Martina in mu izrazil zaskrbljenost jugoslovanske vlade zaradi aretacije Slovencev v Trstu in zaradi ukrepov, ki jih podvzema italijanske oblasti v Trstu in ki so v nasprotju z določili londonskega sporazuma. Dr. Gregorič je tedaj zahteval, da se v interesu sodelovanja in izboljšanja odnosov med obema državama prekine diskriminatorsko ravnanje oblasti v Trstu proti Slovincem, kakor tudi, da se preklicajo dovoljenja, ki ga je izdal nekdo karabegovića prefektura za zgraditev naselja za italijanske begunce v Sesljanu. Nato je namesto intervencije iz Rima generalni vladni komisar podpisal odlok za razlastitev enega milijona kv. metrov zemljišč pri Domju, hkrati pa se je zvedelo, da je policija zadrževala nekatere slovenske antifasiste zaradi njihove udeležbe v narodnosobodni borbi. Zaradi tega je nato 25. marca jugoslovanski zastopnik v Trstu generalni konzul Mitja Vošnjak obiskal generalnega vladnega komisarja.

Kljub temu pa še do zdaj

Slednjič naj poudarimo, da je v nekem svojem govoru tudi angleški zunanji minister Eden omenil rešitev trženskega vprašanja z londonskim memorandumom kot primer razumnega reševanja mednarodnih spornih vprašanj. Iz tega upravičeno sklepamo, da se tudi angleška vlada kot sopodpisnica londonskega sporazuma zanima za njegovo izvajanje in da je prispelna skupaj s četrto podpisnico — vlado ZDA — ugotovitve, da cilji, ki bi morali biti doseženi s podpisom, niso povsem doseženi, ker so zgoraj našti primeri kršitve preučiti.

MOČAN POTRES NA FILIPINSKIH OTOKIH

Skoraj 200 mrtvih, več ranjenih in ogromna škoda - Prizadet je bil otok Mindanao, ki je med največjimi med tamkajšnjim otočjem

MANILA, 1. — Preteklo noč je bil na otoku Mindanao v Filipinskem otočju močan potres. V mestu Ozamis na zahodnem delu otoka Mindanao, ki šteje nad 100.000 prebivalcev, se je vse področje pristanišča znižalo za več ko en meter in porušilo se vsa pristaniška naprave ter vodna in električne napeljava. Hudo je bila prizadeta tudi pokrajina Lanao. Predsednik republike Magsajsa je proglasil stanje pripravljenosti v štirih pokrajnih otokih.

Potresni sunki so se vrstili tako eno minuto in njih središče je bilo v zalivu Iligan v severnem delu otoka Mindanao.

Uradno javljajo, da je bilo samo v pokrajini Lanao 164 mrtvih, brez strehe pa je ostalo nad 5000 ljudi. Mnogo je bilo tudi ranjenih. Toda verjetno je število žrtve še večje, ker oblasti niso mogle izločiti vseh iz drugih prethodnih krajev, ki so bili prizadeti. Prebivalci poročajo, da se je med potresom voda v jezeru Lanao, ki je eno največjih na tem otoku, nenadoma znižala za dva metra.

Otok Mindanao, ki meri 98.000 kvadratnih kilometrov, je po velikosti drugi otok od skupnih 7100 otokov, ki sestavljajo Filipinsko otočje. Na tem otoku sta dve važni središči, ki štejeta nad 100.000 prebivalcev: Davao in Zamboanga.

Newyorški obiski Sceibe in Martina

NEW YORK, 1. — Italijanski ministrski predsednik Sceiba in zunanji minister Martino, ki sta danes že drugi dan v New Yorku, sta obiskala v nekaterih tovarnah, katerih lastniki so italijanski priseljenci, prisostvovala kosilu, ki ga je priredila Ameriško-italijanska trgovska zbornica skupno z Ameriško-italijanskim društvom. Na kosilu sta imela govore tudi kralja nagovora. Sceiba je govoril o trgovskih odnosih med Italijo in ZDA in o potrebi, da se odpravijo nekatere ameriške carinske preprege. Martino pa je prikazoval italijansko znanjejo politiko.

Popoldne so Sceiba na kolumbijski univerzi pod delili namiznega govora. Zvečer pa sta Sceiba in Martino gsta na banketu v hotelu Waldorf Astoria, ki se ga je med drugim udeležil tudi kardinal Spellman.

Francoski ukrepi v Alžiru

PARIZ, 1. — Republiški svet je preteklo noč odobril proračun notranjega ministrstva z 299 glasovi proti 16. Danes popoldne je svet začel razpravo o načrtu zakona za posebnopoblastišča v Alžiru.

Narodna skupščina pa je preteklo noč s 397 glasovi priložila 219 odobril zakon, ki določa stanje pripravljenosti v Alžiru. Sprejeti zakon daje generalnemu guvernerju v Alžiru in prefektom treh alžirskih departmajev oblast, da lahko prepovedo shraniti promet, tudi osebni, na cestah in področjih v urah, ki jih lahko delujejo s posebnim dekretom, zato da določijo evarcestna področja, in tudi kdo na teh področjih lahko ostane in pod kakšnimi pogoji. Pravi tako lahko odstranijo iz določenega departmaja ali pa iz določenih krajev vsakogar, ali skusa ovirati akcijo javne oblasti. Oblasti lahko tudi zaprejo javne lokale in ukazejo civilistom izročitev strelnega orožja.

Noben od teh ukrepov ne bo avtomatično stopil v veljavo v vsem Alžiru. Mislijo, da se ne bi bati, da bi morebitni sporazumi, ki so bili odobreni s 76 glasovi proti 2.

V ameriškem senatu pa se je danes zaključila debata o pariskih sporazumih, ki so bili odobreni s 76 glasovi proti 2.

Naše nedeljsko branje

ANGELA

Prispevek za naš mladinski literarni natečaj

«Angela...»
 «Daj no, Stojan, kaj bo do tebe, kaj bo do tebe...»
 «Krenila sta po stranski ulici in kmalu sta se znašla pri morju. Ostali dijaki in dijakinje, pa so glasno kričali nadaljevali svojo vsakdanjo pot proti trgu, kjer jih je čakala svojevrstna zabava. Klara se je stisnila k Stojanu, in nekaj časa sta se molče sprehajala ob morju. «Čuj Stojan...»
 «Kaj?»
 «Kaj me kličeš vedno s tem imenom? Imam občutek, kot bi morala vsak hip odleteti. No, saj ni prav tako hudo, toda vsaj pred ljudmi me ni treba tako klicati.»
 «Saj se skušam privaditi, toda...»
 «No, no, saj nima pomena! Samo, da me imaš radi in krepkeje se ga je oprijela.»
 Stojan je bil sicer odločen fant in marsikdo je že okusil njegovo trdo pest. Kratko in malo, vsi so se ga nekoliko bali in ga imeli radi obenem. Toda, kadar je stal pri tej brhki stvarici, je le težko spravil iz sebe kako besedo. Le temna žila, ki se mu je vila izza ušesa dol za srcejo je neprestano trepetala.

Zdaj opazuje to okolico in je srečen. Saj je bil vse svoje življenje srečen... no, imel je svoje majhne težave, toda vse to je minilo! Njegove čuti, ki tako blodijo po sobi se nenadoma ustavijo na ženi, ki iliti pri njegovem vzglavju. Postajajo vedno bolj brezbarvne in mrtve. Na trepalnicah se pojavita dve debeli solzi. Se stresteta, padeta na nagubano lice, lezeta med gubami in se nazadnje združita na koncu skrbno negovane brade. Tedaj se žila na njegovem vratu napne in lahno zatrepce. Ustnice se mu podaljšajo v lahne nosne, in zadanji mu omahne; «Angela...»

JURE VOLK

Uspel predavateljski večer DSS

Na slikah vam predstavljamo dva agilna člana Društva slovenskih srednješolcev: Vido Košto in Srečka Šušteršič. Preteklo soboto je Društvo slovenskih srednješolcev priredilo v dvorani v Ul. Roma 15 predavateljski večer, na katerem je Vido Košto brala delo dijakinje Silve Cernjava «Navade in običaji na Primorskem», medtem ko je Srečka Šušteršič predaval o «Kulturi in civilizaciji».

Zeleti bi bilo, da se taka predavanja še priredijo. Naj nam dijaki ne zamermijo, če jim javno sugeriramo še naslednje: Ali ne bi kazalo iti s temi predavanji na podeželje, v naše vase, med naša kmečko mladino, ki nima vsake dan prilike slišati predavanj, kot pa dijaška mladina. Mislimo, da bi Društvo slovenskih srednješolcev storilo veliko delo, ko bi s svojimi predavateljskimi in drugimi večerji pridrlo tudi v tržaško okolico in si s tem podeželskim prebivalstvom ustvarilo svojo stalno publiko.

Šolski prostori v Ul. Lazzaretto Vecchio ne ustrezajo potrebam dveh šol

Dolgo časa je že odkar se tržaški Slovenci borijo, da bi dosegli enakopravnost slovenskih šol s italijanskimi. Mnogeto se je o tem že pisalo, toda kljub raznim protestom, se oblasti niso še pobrigale, da bi to vprašanje rešile. Tu gre predvsem za realno in klasično gimnazijo, ki se morata stikati v nazdravili prostorih v Ul. Lazzaretto Vecchio 9, kjer imata na razpolago za 12 razredov samo sedem učilnic, oziroma osem z risalnico vred. Učilnice, ki so bile preurejene iz zasebnih stanovanj, so majhne, temne in neudrabe, pozimi tudi nezadostno zakurjene. V poletni vročini je v teh šolah tudi nezgodno, ker zaradi truočja na ulici, ki moti pouk. Na hodniku kamor ne pride čisti zrak, mora ves dan goreti luč, ker dve okni

na dvorišče ne dajejo dovolj svetlobe. Zelo pomanjkljivi so tudi higieniški prostori. Za približno 250 dijakov in dijakin, sta na razpolago samo dve stranišči s štirimi školjkami. Pa to še ni vse. Pri nekaterih predmetih potrebuje dijak pouka. Tega pa skoraj ne more imeti. Na razpolago je samo majhna sobica, ki služi za fizikalni kabinet, kjer so spravljani razni fizikalni aparati; za razne poskuse pa je treba te aparate nositi po razredih. Kabineta za kemijo sploh ni, zato pa shranjujete razne kemijske pripomočke, zemljevid in drugo v stenške omare na hodniku. Toda pustimo naštevaje, sicer bi lahko pisali v nedogled. Koliko reči je, ki bi jih morali preurediti, kot na pr. prostor za slugo, nekaj kuhinja,

In v teh nezdruhljivih in za šolo neprimernih prostorih, je pouk izmenično, tri dni dopoldne in tri popoldne. Vsakomur je jasno, da taka razdelitev zelo ovira normalni potek pouka. Dopoldanski pouk se konča ob 12.15, kadar pa ima razred šest ur, ob 13; in sluga komaj utegne pomesti in počistiti, ko že pridejo učenci, ki imajo pouk popoldne. Ko je bilo dodeljeno novo šolsko poslopje pri Sv. Ivanu potrebam slovenskih šol in sta se tja preselili trgovska akademija in učiteljski šol, je v Ul. Lazzaretto Vecchio ostalo praznih šest učilnic. Tedaj se je govorilo, da se bo v prazne učilnice naselila klasična, oziroma realna gimnazija in bo tako vsaj delno omogočen normalen pouk. Toda lansko zimo je razsajala silovita burja, ki je povzročila še precej škode v mestu in okolici; odkrila je tudi nekaj jih in ljudje so ostali brez strehe. V sili so posledence spravili v prazne učilnice v Ul. Lazzaretto Vecchio, kjer so ostali

MOTOM 48 CCM
DELFINO 160 CCM

Postaja za usluge v Nabrezini: FRANC SIBELI
ZNIŽANE CENE

MILAN SVAB SOAVE

PROJEKTIRANJE - MONTAZA CENTRALNIH KUPELI
 JAV IN VODOVODNIH INSTALACIJ - KLEPARSTVO
 ULICA S. GIUSTO št. 16 - TELEFON št. 100

IMPEXPORT

TRST, UL. G. BATTISTI 23-1
 Tel. 44-208 Teleg. IMPEXPORT-TRIESTE

IZVAŽANJE
 tekstil, kolonije, no blago in novrstne stroje

UVAŽANJE
 vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

ONGER Strava

Mod. z jekl. dnom
 Mod. pozlacen
 Mod. ves jeklen
 Mod. vodotesni
 Mod. zlat 18 K

ORGANIZIRANE ZLOČINSKE BANDE MLADOLETNIKOV V AMERIKI OKOLI 13.000 MLADINSKIH „BAND“ predstavlja za Ameriko resno in kočljivo vprašanje

V letu 1949 je bilo v gangsterskih pretepih ubitih samo v New Yorku 21 mladeničev, nad 100 pa hudo ranjenih - Vsaka banda ima svoje točno določeno področje, na katerem ne trpi konkurence

Eden najnevarnejših pojavov mladinske kriminalne ZDA so «Gang» - organizirane zločinske bande mladoletnikov. O tem problemu je bilo v Ameriki mnogo razprav, posebno še ob programu televizijskih postaj, ki pogosto celo spodbujajo kriminalna nagajanja. Povečini so to bande dekčkov in mladeničev, ki iz kakršnega koli razloga niso našli za svoj razvoj trdne podlage ali pa prihajajo iz tistih mestnih četrti, v katerih je že zelo zakoreninjeno rasno razlikovanje. Ti mladeniči niso našli dobrega vzgleda pri svojih starših in so pogosto podlegli vplivu slabe družbe. Tipični mladi gangster ni navezan na svojo družino, ki je pogosto ni nima in v njem se nima moglo razviti kvalitete in trdnosti, ki jo imajo otroci, ki rastejo v normalnem okolju. Tak deček je za svojo «šibko stran našel oporo v bandi. Zanj postaja banda vedno močnejša, čedalje bolj se odčituje skupnosti in končno postane to njegova edina družina in celo družina.

V ZDA je kakih 13.000 različnih «band», od katerih jih je večina seveda v New Yorku. Po oceni jih je tu kakih 500, čeprav kateri menijo, da jih je le kakih 150 do 200. Te bande se pojavljajo v vseh mestnih četrtih, tako v Harlemu kot v Brooklynu, v Bronxu in Manhattanu. Domujejo v četrtih revežev, ne manjka pa jih niti v četrtih bogatašev. Se pred nekaj leti je bilo precej slišati o bandi, ki se je imenovala «Stroj», in katere člani so bili povečini sinovi bogatašev. Njihov vodja je bil mladenič, ki je dobival doma za svoje potrebe po 7 dolarjev na teden!

V bandi so povečini fantje od deset do sedemnajst let, več pa jih je tudi primerov, ko so dečke aretirali tudi v mlajši starosti. V bandi «rudarikov» v Harlemu so dovoljevali vstop že s sedmimi leti, imeli so stiri skupine, s 9, 10, 11, 12 in 13-18 let. Po osemnajstem letu je moral mladenič izstopiti iz bande, ter so ga le še sem in tja vprašali za svet. Bande štejejo navadno 20 do 25 članov, so pa tudi večje. Tako ima v Harlemu banda «šliketars» Harlema 50 članov. Z imenom, ki si ga banda privzame, je največkrat označeno njeno delovno področje ali pa se imenuje po junaku, ki ga najbolj občudujejo. Tako so znana imena «Sveti črni hudič», «Caponejve dečka». Obstajajo tudi ženske bande, ki si navadno privzamejo živalska imena: «Tigrice», «Divje mačke». Navadno pa so bande mešane in tvorijo delo kupljene revolverje in pištole. «Vojvoda Irski» je banda, katere člani najraje vdirajo v kina in gledališča, kjer ustvarjajo paniko med gledalci. Gangsterka dekleta se uveljavljajo najraje kot tatiče po trgovinah. Zelo priljubljeno je izsiljevanje in vandalizem, ki je usmerjen zlasti proti šolam. V letu 1953 so imele šole v New Yorku škodo za več kot pol milijona dolarjev zaradi takih gangsterskih napadov. V preiskavi, ki jo je vodil časopis «Daily News», se je izkazalo, da hodi več kot polovica dečkov v šolo oboroženih z doma izdelanimi puškami - «Zip guns». Učitelji si ne upajo u-

kreniti ničesar. Neka bivša učiteljica je žalostno ugotovila: «Učitelji se boje direktorja, direktor se boji šolskega sveta, ker volijo njegovega člana staršev učencev, ti se pa spet bojijo svojih otrok». V takih razmerah je disciplina v razredih seveda zelo slaba. Kar je pravzaprav glavno za obstoj bande in drži skupaj njene člane, je borba proti sovražnim bandam. Brez tega bi vsaka banda prešla silej razpadla. Vojna med bandami lahko izbruhne iz najrazličnejših vzrokov. Dovolj je, da se masujejo za žalitev, ki jo je moral prenesti kakšna «debutantka», mnogokrat gre le za prekoračenje meje ali pa enostavno samo za čast. Banda je odločena vsako žalitev svojih članov oprati s krvjo. Večkrat je tu vprašanje tudi: rasna nestrpnost. Tako so se začele v letu 1950 mnoge črnske družine priseljevati v Bronx, kar pa ni ugodno beli bandi in beli mladeniči so pretepali male črnce, da bi jim «pokazali kje je njihovo mesto». V letu 1949 je bilo v takih

gangsterskih pretepih samo v New Yorku ubitih 21 mladeničev in več kot 100 hudo ranjenih. Sovražstvo med dvema več let in se ne kaže samo v masovnih pretepih, temveč v posameznih zločinih. Med bandami velja zakon krvne osvete. Ki zahteva za vsakega mirnega nove žrtve, tako da pride do prave verige umorov. Velike počestne bitke priredijo navadno ob prazničnih dnevih, da imajo dovoli gledalcev. 31. maja 1950 sta se bandi «Nits» in «Stopers» v brooklynskem Prospectparku borili pred tisoči gledalcev. Padlo je 40 revolverskih strel in trije dečki so obležali na bojišču. Vendar bande niso vedno v «vojnem stanju». Večkrat sklenejo tudi prave prijateljske pogodbe; posebno dve slabotni bandi se skupaj borita proti močnejši. V letu 1953 so «Groveje iz Green Streeta» sklenili pod vodstvom Williama Richarda, imenovanega «Angela» dolgoletno prijateljstvo z «Brewertownjerji», ki se je začela z besedami: «Nanzanjamo vsem, da smo danes, 8. februarja 1953. «Groveje in Brewertownjerji» sklenili prijateljstvo in pokopali staro sovražstvo. Dokument je bil spisan na pergamentu in po vseh pravilih podpisano od vseh voditeljev obeh band. «Angela» pa je le nekaj mesecev kasneje ubil nekega moža in njegova «kariera» se je končala v jetnišnici.

Od leta 1948 obstaja v New Yorku Mladinski urad, ki je postavil posebno komisijo za pobiranje gangsterske dejavnosti mladoletnikov in uničevanje teh band. Ta komisija je svojo službo postene mladeniče, ki se v vtihotopijo v posamezne bande kjer igrajo vlogo posebnih vestih in hrabrih članov. Cim se pridobiva zaupanje drugih članov, jih skušajo zainteresirati še za druge stvari, kot samo za bitke s sovražnimi bandami. Ko je to doseženo, potem ni več tako težko pripeljati dečkov na pravo pot in jih vzgojiti v socialne elemente.

V prostorih prosvetnega društva «I. Cankar», ki ima v Ul. Montecchi 6 lepo dvorano, bodo od ponedeljka naprej prirejali družbene popoldneve. Članom in prijateljem društva bodo na razpolago šah, dama in namizni tenis, pri čemer bo na svoj račun prišla seveda najprej mladina, ki že krepko «snabija» po zeleni mizi

«Glej, glej, kuga se vidi! Kod pa si se klatil vsa ta leta, Stojan?»
 «Veš, univerza ni šala, niti minute nisem imel prostje. Toda sedaj imam diplom.»
 «Imenitno, nas boš povabil na pijačo?»
 «Seveda. Pojdimo v kavarno!»
 «Sli so mi med smehom obujali spomine iz šolskih let. Saj so bili prijatelji, ki so se po tolikih letih spet zbrali. Ko so se dovolj nasmehali, so poskusili paritijo biljarda. Stojan je bil najboljši in je dobival.»
 «Ne boš pravil, da si samo doma tičal? Za pečko se ni moglo naučiti tako dobro igrati!»
 «No, vse» se je izgovarjal Stojan, medtem ko je prtel patico med prsti, «učah si pa vendar začel im družbe.»
 «Ravno mi je prišlo na misel, se še kaj spominjaš na Klario?»
 Stojan se je široko zamajal, vendar je bilo čutili, da je nekoliko prisiljen: «Srednješolska ljubezna! Puhah! To je kaj kmalu pozabila.» Toda žila na vratu mu je zadreptala.
 «Ker ste že moji stari prijatelji vam nekaj povem: poročim se!»
 «No, uso srečoh!»
 In ves je bil srečen. Dobil je skrbno in ljubezno ženo, ki mu je rodila kopicco otrok. Trdo je delal, da je lahko vzdrževal družino, toda bil je srečen. Otroci so rasti in on se je vedno bolj stal.

Deževnik je strmoglavil kraljica lepa in se oklical za vladarja. To sta mu omogočila polk in lisjak, ki se nista mogla zediniti, kdo od njiju naj bi bil novi vladar. «Jaz sem močnejši je dejal volk. «Brez moči se ne da vladati.»
 «Toda jaz sem pametnejši je dejal lisjak. «Brez pametni se kljub moči ne da vladati.»
 Končno sta se odločila za nekoga tretjega. Izbrala sta slabotnega in neumnega deževnika. Ta ju je iz hvaležnosti postavil za svoja namestnika. Volkova dolžnost je bila skrbeti za red v državi. Takoj je poklal vse ovce, češ da delajo nered. Pri tem je govoril: «Tako zahteva kralj Deževnik!»
 Deževnik pa se je valjal po zrahlini glini in jedel izbrano govno, ki so mu ga služabniki skrbno sesekali na kosce. Postal je strah in trepet vse dežete in preostale ovce so mu nadele ime «Deževnik Strašnik». Nekdo je srečal jelena, ki se mu hotel umakniti s poti in zato ga je dal umoriti. Jelen mu je jokajoč zatrepel, da ga ni videl, toda to je deževnika še bolj razkačilo. Srdito je udaril z repom po tleh in zapil: «Kako da ne vidiš tako velike osebe, kot sem jaz? Ali ne veš, da sem tvoj kralj?»
 Volk je z največjim veseljem izvršil njegov ukaz. Ko je ležal jelen krvav in raztrgan na zemlji, je deževnik spet udaril z repom po tleh in vzdihnil: «Tako se bo zgodilo z vsakomur, ki ne bo spoštoval njegovega veličanstva kralja Deževnika Strašnega!»
 Na drevesu sta bila dva zaljubljena škorca, ki nista slišala njegovega cviljenja. Zato sta s svojim cvikanjem prepvila svojega kralja.
 Deževnik se je jezo ozrl proti drevesu in kriknil: «Kadar kralj govori, naj drugi molče!»
 Škorca pa ga še vedno nista slišala in sta mirno čebljala naprej. Deževnik je takoj ukazal volku, naj ju prikrajša za glavi. Toda volk se je zamazal skušal popuzeti na drevo. Na vlačnem lisaju mu je spodrsnilo in padel je na zemljo, kolikor je bil dolg in širok.
 «Prepusti to meni, veličanstvo» je dejal lisjak. Pičič se ne pokoravajo tvojim ukazom, zato jih je treba iztrebiti.»
 «Iztrebiti!» je zavpil deževnik. «Ta beseda je vredna mojega dostojanstva!»
 Lisjak je takoj začel vojno s ptici. Poklal je vse kokoši, race, gosi in purane, ki so mu prišli pod zob. Pri tem je govoril: «Tako zahteva kralj Deževnik!»
 In preostale kokoši, race, gosi in purani so mu nadele ime «Deževnik Groznik». Bil pa je zares grozen. Med njegovimi strežniki je bila tudi neka čebela, ki je kihnila, ko mu je podala čašo medice. Pri tem je reva razlila medico po njegovi glavi.
 «Hu!» je zavpil deževnik in udaril z repom po prestolu.
 Takoj je priteknil lisjak in zmečkal čebelo v kašo. «Nihe ne sme kihati v dvorcu kralja Deževnika Strašnega in Groznega!» je kričal kralj in tolkel z repom po tleh. «Mar je moja glava slaščica?»
 Služabniki so mislili, da hoče kralj slaščico. Postregli so mu z izbranim pičijem govnom. Toda ko ga je kralj zagledal, je zavpil: «Ali še nisi iztrebil pti-

Napisal Pečjak

DVA VLADARJA Ilustriral Lakovič

Lisjak je takoj začel vojno s ptici. Poklal je vse kokoši, race, gosi in purane, ki so mu prišli pod zob. Pri tem je govoril: «Tako zahteva kralj Deževnik!»
 In preostale kokoši, race, gosi in purani so mu nadele ime «Deževnik Groznik». Bil pa je zares grozen. Med njegovimi strežniki je bila tudi neka čebela, ki je kihnila, ko mu je podala čašo medice. Pri tem je reva razlila medico po njegovi glavi.
 «Hu!» je zavpil deževnik in udaril z repom po prestolu.
 Takoj je priteknil lisjak in zmečkal čebelo v kašo. «Nihe ne sme kihati v dvorcu kralja Deževnika Strašnega in Groznega!» je kričal kralj in tolkel z repom po tleh. «Mar je moja glava slaščica?»
 Služabniki so mislili, da hoče kralj slaščico. Postregli so mu z izbranim pičijem govnom. Toda ko ga je kralj zagledal, je zavpil: «Ali še nisi iztrebil pti-

čev, lisjak?»
 Lisjak se mu je priklonil in odvrnil: «O strašni kralj! Pod nehom ni več ptica, a v gnezdu ne jajca. Le nekaj ujetnikov smo pustili živih, da tvoja plemenita čreva ne bodo prikrajšana za slaščico.»
 «Tako je prav!» je vzkliknil deževnik in vgriznil v govno.
 Toda ko je šel drugega dne na sprehod, je opazil na drevju vrabce.
 «Lisjak!» je klicnil. «Dejal si, da pod nehom ni več ptic, a v gnezdih ni jajč!»
 «Resnico sem povoril, je odvrnil lisjak.
 «A kaj je tam!» je zavpil deževnik in pokazal proti drevju.
 «Netopirji!» je ponižno odvrnil lisjak.
 «Lisjak laže, mogočni vladar!» je dejal volk. «Na drevju so ptice.»
 «Tudi jaz vidim ptice, je pripomnil vladar.
 «Netopirji so!» je trmasto ponovil lisjak. «Volk vidi posod ptice, ker mu neto-

prijevo meso ne diši!»
 «Nikomur ni ptičje meso slajše kot tebi!» je jezo odvrnil volk.
 «Moje slaščice so ovce!» je dejal lisjak.
 «Laše!» je odkar si na svetu, brskaj po pičijih gnezdih!» je udaljeno rohnel volk.
 Vladar je zahteval besedo zase, toda njegova namestnika sta tako rohnela in kričala, da ga ni bilo slišati. Zaman je tolkel z repom po tleh in se skliceval na svoje dostojanstvo. Namestnika sta se zakladila drug v drugega in se začela mikati, da je dleka v kosmih letela po zraku. Valjala sta se sem in tja in deževnik se je zbal, da ga bosta zmečkala. Začel je bežati proti drevju.
 Tedaj ga je zapazil neki vrabec. Zletel je z drevesa in se ustavlil pred njim.
 «S potis!» je kriknil deževnik.
 Vrabec pa se je sklonil, kavnil in ga prekal na doje.

Zivali so se osuplo spogledale.
 «Zdaj imamo kar dva kralja.» je dejala mesarska muha. «Katerega naj poslušamo?»
 «A kaj naj storimo, če drug drugega obsodita na smrt?» je pristavila listna us.
 «Moramo ju ločiti, je dejal lisjak in zgrabil enega od kraljev, medtem ko je volk dvignil drugega. Odnesla sta vsakega v drug gozd.
 Toda zdaj živali niso ve dele, katerega vladarja naj poslušajo. Volk je šel k srnam in jim dejal: «Kralj Deževnik! Strašni in Grozni zahteva, da vas zakoljem!»
 «Kateri kralj?» so ga vprašale srne.
 «Tisti, ki je v gozdu za reko,» jim je odvrnil volk.
 «A mi služimo tišemu kralju, je v gozdu pred reko,» je odgovorila srna. «Odrnimo se postaviti v vrsto za njim.»
 Ob istem času je lisjak k zajcem in jim dejal: «Kralj Deževnik! Strašni in Grozni zahteva, da ga koljem!»
 «Kateri kralj?» so mu šali zajci.
 «Tisti, ki je v gozdu za reko,» jim je odvrnil lisjak.
 «Beži, beži!» je kriknil lisjak. «Drevesa mora enega od vas biti, če hoče biti kralj. Ponudi se je volk v volkovo gnezdo deževnika. Ta se je deževnika. Ta se je skliceval na svoje dostojanstvo.»
 «Beži, beži!» je kriknil lisjak. «Drevesa mora enega od vas biti, če hoče biti kralj. Ponudi se je volk v volkovo gnezdo deževnika. Ta se je skliceval na svoje dostojanstvo.»
 «Beži, beži!» je kriknil lisjak. «Drevesa mora enega od vas biti, če hoče biti kralj. Ponudi se je volk v volkovo gnezdo deževnika. Ta se je skliceval na svoje dostojanstvo.»

Naši kraji in ljudje

REPENTABOR

Nekaj novic
Pred nekaj meseci je občinski svet sklenil, da bo občina dala podajati vodovod, tako da si bodo lahko posamezniki napeljali vodo v svoje hiše. Tega sklepa smo bili veseli, uprava kraškega vodovoda pa je takoj naredila potrebne načrte in storila v stilu s posamezniki. Vsi so se plačali predplačila za napeljavo vode v svoje hiše, zdaj pa se sprašujejo, kdaj bodo vendar zgradili vodovod. Do sedaj bi lahko napeljali vodo, čeprav je bilo nekaj časa slabo vreme. Ali morda čakajo na poletje, ali bodo ljudje še bolj potrebovali vodo doma?

Dela v javni kopalnici napredujejo počasi. Radovedni smo, kdaj bo kopalnica dokončana. Ne moremo namreč razumeti, kje so ovire.

Delo na polju je zaradi pozne zime zelo zaostalo. Zaradi tega nismo napravili skoraj še nič, niti krompirja nismo se posadili.

V Avstralijo od nas ni šel do zdaj še nobeden. Zdaj pa se pripravljajo za odhod e. na družino, drugi pa pripravljajo, da bodo tudi odšli. Ne bi jim bilo treba iskati prede v tujini, ker imajo del v maslužku, čeprav ne dela v masluži, še doma. V tujini pa bo vsakega kruh-zelo grenak. Premisljajmo naj, dokler imajo še časa.

Z velikim zanimanjem pričakujemo dogovor med Jugoslavijo in Italijo za obmejni promet, ker je naš kraj blizu meje. Upamo, da bo zadeva ugodno rešena in da bodo odprli blok za splošni promet tudi na cesti Repentabor-Dutovlje, kar si žele tudi mnogi Tržičani, ker je to najkrajša pot za izlete na Kras in na GorisKO.

V torko smo pokopali na domačem pokopališču pokojnega Ivana Miliča iz Velikega Repna št. 43. po domače Čotovlas, ki je umrl po krajši bolezni v noči med nedeljo in ponedeljkom v starosti 80 let.

V približno enaki starosti pa je umrl prejšnji teden po daljši bolezni Jože Lazar, tudi iz Velikega Repna št. 16. Bil je oče padlega partizana in tudi on počiva zdaj na domačem pokopališču. Naj jima bo bližja zemlja.

SV. KRIŽ

Praviti je treba biti
Kdaj vas, ki spadate pod trško občino, meji na zgoniško in nabrežinsko občino, tako da imamo največ naših ljudi in gradov pod zgoniško občino, nekatere hiše onstran glavne ceste pa spadajo pod nabrežinsko občino. Po posredovanju nekaterih občinskih svetovalcev je nabrežinska občina sporazumno s trško občino postavila na ceno razsvetljavo, kar je bilo potrebno. Radi bi videli, da bi tudi zgoniška občina upoštevala naše potrebe. Zgodaj smo popravila svoje poti, da smo do tam, do koder polja napreje pa nič več. Ustavili so se namreč tam, kjer se začnejo zemljišča Križan. Pravilno bi bilo, da bi popravili poti tudi naprej, saj plačujemo za omejenja zemljišča davke zgoniški občini.

NABREŽINA

Lovci na ptice
Prisiljeni smo se spet vrniti k lovni obravnavi. Gre za lov na koristne ptice, o čemer smo pisali. Malo je teh naših domotnic, a se te so nekaterim napoti. Eni jih zasledujejo za

radi posebnega užitka, drugim pa so njihovo meso, tretjim pa so tržno blago. Se tako zaostali naša človek ve ceniti pomen naših ptic in ga boli, ko vidi s kakšno naslado se te uničujejo. Opozorjamo na to občinske organe in sodelavce, da se ne bi preveč ukvarjali s posebnimi napeljavami pri tem, mnogo pomaga ne le s poukom o koristi ptic, ampak tudi z opozorilom, da otroci javijo vsak primer lova nanje.

Ne moremo razumeti zakaj kvestura odklanja nekaterim potni list za Jugoslavijo, ni za to nobenega razloga. Če nekdo prosi dovoljenje za prekočanje državne meje, ima nedvomno za to svoj tehnični vzrok in ne namerava na pot za kratek čas. Pristojni organi to prav dobro vedo, a si vendar privojsajo tako igro. Mi pa rečemo temu diskriminacija.

DEVIN

Selad v zadnjih zbiljihajih?

Mi bi se vam večkrat oglašali, a prijetnih vesti ni, ne prijetne pa raji zamočimo, ker si mislimo tako kot drugi, kot je pri nas, tako je tudi drugod. Vsi smo pod istim kapom in na vse enako gurjaja. SELAD — naša rešilna barka, nas bo kmalu odzličila na breg. Dela pri tržiranju ceste so menda njegove zadnje pomembnejše dele. Gradnja ceste bodo baje prevzela tri podjetja, vsako svoj delečni cestni odsek. Če bo veljalo načelo zaposelitve domače delovne sile, bo dela za nekaj mesecev.

Kako upravna oblast upo-

števa interese prizadetih zemljiških lastnikov, smo že sivočasno poročali. Kraj in kako jim bodo odplačala odzveti povrsino? Od nekdanje velike črede goveda je ostalo le nekaj nlovov, a se ti so že bili in bodo odšli daleč v še večji zadržki za pašo, in to tudi zaradi cestnega prometa.

MEDJA VAS

Za postavitev dvolastniškega prehoda

Ce ločemo z vozom v Cervolje, moramo na dolgo pot silvan. Devini sestavlja Cervolje. To bi odpadlo, če bi bila urejena pot, ki gre ob severnem obronku Grmad. Zal pa vodi ta pot, prav le s kratkim odsekom, čez jugoslovansko ozemlje. Če bi ne bilo te nepremostljive ovire, bi mogla ta pot postati bolj prometna, kot se to zdi, ker bi ne služila le lokalni potrebi. Tudi močno pogrešamo dovoljenje za vozno čez državno mejo z našim zemljiščem na jugoslovanski strani. Te parcele so za nas praktično brez vrednosti, ker se jih zaradi velike daljave po poti čez sempojski blok ne moremo okoriščati. Menimo, da bi se moglo postaviti pri nas blok, ki bi bil odprt le ob ugodnem času sporazumno z nami. To bi našemu gospodarstvu vsaj deloma pomagalo. Nekdo je naša vas živela od gozda in živinoreje (tudi drčbnice), danes se bavimo z govedarstvom in poljedelstvom ter živimo od zasluž-

ka. Pri poljedelstvu nam pomagajo njihve v Furlaniji. Skrbni nas kako bo letos z letina na teh zemljiščih; če nam vreme ovira delo na naših dimah njihah, toliko bolj včlja to za furlansko ravnino. Kakor se tiče živinoreje, si nimamo kaj očitati, ker se skušamo ravnati po načelih umne reje. Smo pa zelo prizadeti na površini pašnikov, ker so nam jih že pred leti nalogo odzvali za govedarstvo, senežeti pa so vedno slabše in klicejo na izboljšanje. To dobro vidimo, a ni tako lahko izvedljivo; čiščenje, setev dobrih trav i. si. zahteva sredstva in predvsem delovne moči. A tudi tega se bo menda treba lotiti.

PRAPROT

Smrt ugledega moža

V nedeljo smo pokopali 77-letnega Josipa Zidarica, po domače Kamnarjevega. Kljub dolgoletnemu težkemu zelezničarskemu poklicu v katerem je moral izpostavljati svoje zdravje, je bil tudi v pokoji zdrav in je sele leto dni resno bolehal. Bil je dober in skrben družinski oče in gospodar ter v svoji mlajši dobi tudi vselej zaradi velike daljave po poti navezan na svojo rojstno vas in grudo. Teško mu je bilo in težko je obžaloval, ko je videl, da se zemlja opuša. Pravilno si je razlagal, da je zemlja naš najboljši zadržek. Do tega zeključka je prišel kot razgledan mož naprednega mišljenja, ki se je celo kot priljen zanimal za dogodke v svetu, posebno za one, ki so v neposredni zvezi z našo usodo.

Potreba se je udeležilo veliko število vasčanov in prijateljev ter znancev iz soseskine sempojski oktet mu je zapel zalostinke ob hiši zalosti in ob grobu. Lahka mu zemlja! Preostali nam so žalje.

Občina nam je posla nekaj vaskih poti z gramozom. To je bilo potrebno. Se bolj je potrebna ureditev pot od gostilne Gabrovca do Kanteta in dalje proti cesti Trnovica-Prosek. Pot od delovne ceste (od Majnarja) v našo vas je sicer strma in to zlasti pod vasio, a je vendar prometna in bi bila se bolj, če bi bila urejena. Razen betonskega rodopornega zidu, ki ga pravkar postavljajo namesto prejš-

nega, porušenega od angleških tankov, je treba zgraditi vzpetine in napraviti ovinke.

Smo že v aprilu, a skoro vsa poljska dela so še pred nami. Prilo ho vse hkrati, a delovnih moči in vzprezne živine pa ni. Je pa tako, kot se splošno trdi: delati z najetimi se ne izplača. Ne le da je to drago, ampak ni vestnih in sposobnih delavcev. Take izkušnje smo si pridobili z raznimi pribizniki. Sprasujemo se, s kakšnim namenom se pristoina oblast zanima za nekoga domačina — bivšega vojaka italijanske vojske, ki je že davno izvršil svojo vojskovo dolžnost.

Ribarič Ivan

IMPORT • EXPORT

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST — ULICA F. CRISPI 14 — TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 — TEL. 96-510

KMETJE VRTNARJI

Za vsako vošo potrebo se obrnite na domačo tvrdko

FURLANI EDVARD

TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike, žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti

ČEVLJE jesenske in zimске, v razprodaji

dobite za velike in male v trgovini

JOŠIP TREVIŠANI

TRST, Ulica Vasari 10 - tel. 69661

BELTRAM

UL. VALDIRIVO št. 3
UVOZ TELEFON 36-991 IZVOZ

Odpremlja hitro po najnižjih cenah darilne pakete za Jugoslavijo in druge države.

Tvrška ima lastno skladišče v prosti luki (Punto franco) 2-a-21. — Obrnite se osebno ali pismeno na naš naslov.

TVRDKA

JOŽEF SILA

UVOZ IZVOZ

VSAKOVRSNEGA LESA ZA PREDELAVO IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA

TRST - Ulica F. Filzi št. 23 - Telefon 37-004

Kmetovalci in vrtnarji obiščite nas!

MARINAC KADOLJAV

TRGOVINA KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA
TRST — Strada vecchia per l'Istria 266/a — Tel. 41-176

Umetna gnojila, krma za živino — prvovrstna inozemska semena in semena lastnega pridelka — sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. — Poljedelski stroji in druge potrebščine.

Batič Franc

KLJUČAVNIČARSKA MEHANIČNA DELAVNICA

TRST
Ul. F. Crispi 15
Telefon 95214

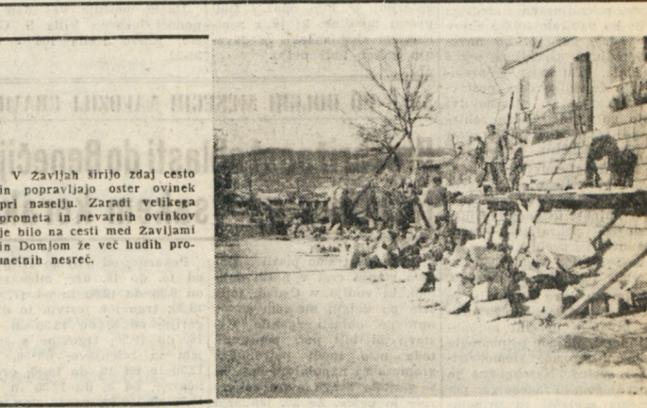
Gostilna „Ex Ussaro“

lastnik Ivan Filipičič
TRST — UL. CARDUCCI ST. 41 (NASPROTI POKRITEGA TRGA)
POSTREŽE VAM Z NAJBOLJŠIM DOMACIM IN ISTRSKIM VINOM IN DOMACIM PRSUTOM.

Od tu in tam

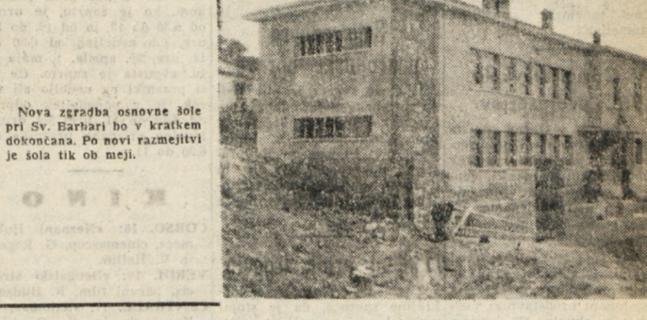
Pogled na del zemljišč pri Domju, ki jih bodo po odloku generalnega vladnega komisarja Palamare razlastili, za gradnjo novih naselij. Kakor je znano, je ZVI lani maja meseca zaradi splošne skitje prizadetih in vseh političnih skupin prekinila postopek za razlastitev. Od prvotnih 500 tisoč kv.m so razlastitvena področja povečala na 1 milijon kv.m.

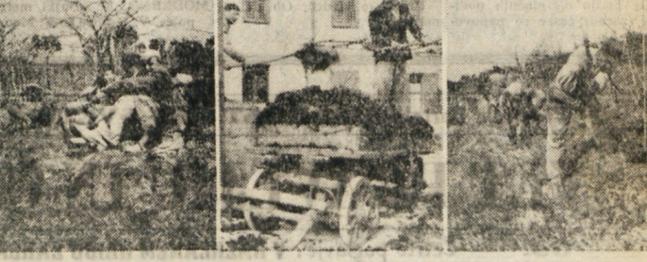
V Zavljah širijo rdaj cesto in popravljajo oster ovinek pri naselju. Zaradi velikega prometa in nevarnih ovinkov je bilo na cesti med Zavljami in Domjom že več hudih prometnih nesreč.

V milskem pristanišču je postalo pravo mučilo od kadar ne vozita več v Trst parnika občinskega podjetja Aca, ki ju je spodbila trolejbusna proga s Trstom. En parnik je že na dražbi, verjetno pa bodo prodali tudi drugega, če bodo dobili kupca.

Nova zgradba osnovne šole pri Sv. Barbari ho v kratkem dokončana. Po novi razmejitvi je šola tik ob meji.

Trte terljajo svoje. Dobro je treba okopati, da bodo obrodile. Kmetje pri Sv. Barbari hočejo nadoknaditi zamudo zaradi slabega vremena.

Lojze s Proseka je letos, kakor vsi drugi, tudi v zamudi. Izrabiti mora lep dan, da navozi na njive dobrega gnojla.

Ceprav se jim zelo muči, se morajo malo spočiti in okrepčati, sicer bi bila motika pretežka in delo ne bi šlo naprej.

Kratek skok čez mejo. Tudi v Istri je nagajala zima in je zaostalo delo na polju. Komaj zdaj sadijo krompir. Kakor vidite pa so kmetje iz Bertokov krepko prišli za delo in si pomagajo, da bo delo čimprej odpravljeno. (foto Bubič)

OBIŠČITE TVRDKO KERŽE

HAWKINS LONEC NA PRITISK ENOSTAVNOST IN GOTOVOST DELOVANJA STAKI, DA DOVOLJUJETA UPORABO VSAKOMUR! PRISTEDILI BOSTE 80% NA PLINU IN CASU.

NOVI REVOLUCIONAR HOVERI — LIKALNIK NA PARO IN NA SUHO. TAKO IMATE DVA LIKALNIKA V ENEM.

MORATE OPRATI DELOVNE OBLEKE? BODITE BREZ SKRBI! ELEKTRICNI PRALNI STROJ HOOVER JIH OPERE V 7 MINUTAH, NE DA BI BILO POTREBNO OBLEKO PREJ NAMAKATI.

PRODAJA TUDI NA OBROČNO ODPLACEVANJE

ZAPOMNITE SI TVRDKA

Herre

TRST, Trg S. Giovanni 1 tel. 35-019

Hoover

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

S SEJE VIDEMSKEGA POKRAJINSKEGA SVETA

Različnost stališč svetovalcev KD do vprašanja deželne autonomije

V začetku tega tedna je imel pokrajinski svet v Vidmu svojo sejo, na kateri so razpravljali o deželni avtonomiji s posebnim statutom, kot o edini točki dnevnega reda.

Izjave posameznih demokristjanskih odbornikov in poslancev so bile že pred sejo pokrajinskega sveta nejasne in nasprotujoče. Te razlike so se na seji pokazale nekoliko v večji meri. Poročilo o tem vprašanju je imel pokrajinski predsednik odv. Candelini. Njegov govor je bil poln protislovij, ki so se bolj poglobile zmedo med demokristjanskimi svetovalci. Tako je n. pr. odbornik odv. Asquini dejal, da je tolmachenje predsednika Candelinija o deželni avtonomiji njegovo osebno stališče, s katerim se ne strinja niti on niti velik del demokristjanskih občinskih svetovalcev. Med drugim je Asquini o ustanovitvi pokrajine na desni strani Tilenata dejal, da ni o tem treba imeti nobenih dvomov, saj bo to prineslo samo koristi, v sedanjem pokrajinskem središču se ne bo nabiralo toliko aktiv kot sedaj, ker jih bo novoustanovljena pokrajina sama reševala. Tamkajšnje prebivalstvo že dolgo časa postavlja zahtevo po ustanovitvi svoje pokrajine; in te zahteve je treba tudi upoštevati in jih uresničiti.

Tudi drugi pokrajinski odbornik prof. Vicario je v svojem govoru s številnimi prikazal nujnost ustanovitve pokrajinskega sveta, katere ustanovitve prebivalstvo zahteva že 80 let, vendar, kakor se vidi, tega se ni doseglo. V imenu leve opozicije je govoril ing. Leopoldo Francovig, ki je o deželni avtonomiji dejal, da bo pripomnela k davčni reformi, Demokristjanski svetov. Nascimbene je s predlogom Francoviga popolnoma soglasna in pripomnila, da bo dežela sprejemala zakone, ki bodo rešili gorska gospodarstva pred uničitvijo; ter gospodarstev namreč vlada doslej kljub izglasovanju zakonov v korist gorskih krajev ni obvarovala vedno večjega propadanja. Upamo, da svetovalec Nascimbene s tem ni imel v mislih samo kmečkih posestev v Karniji, ampak tudi posestva v Beneški Sloveniji, ki so v veliki gospodarski stiski, tako zaradi krivičnih davčnih obvez, kakor tudi zaradi nezadostnega izvajanja pred leti sprejetega zakona o pomoči gorskim krajev.

Pokrajinski svet bo v razpravljanih nadaljeval 6. aprila, ko bo verjetno sprejeta tudi resolucija o deželni avtonomiji. Zelo verjetno se o goriški pokrajini ne bo več govorilo, kajti predsednik Candelini je v svojem poročilu že dejal, da je vsaka bojazen goriških demokristjanskih krogov pred nevarnostjo močne videmske pokrajine neutemeljena.

V Gorici stavalok 96 % profesorjev

Prvi dan je v Gorici stavkalo 96 odstotkov vseh profesorjev, večer pa je bil odstotek verjetno nekoliko manjši, vendar še vedno tako visok, da lahko po njem sklepamo, da so se razen nekaterih izjem stavke udeležili vsi profesorji.

Kakor smo izvedeli, je imel pokrajinski sindikat srednješolskih profesorjev, v katerem so zastopani predstavniki vseh političnih skupin, 28. marca sestanek, na katerem je dr. Iolanda Pellegrini govorila o zavrnitvi zahtev profesorjev, da bi prišlo do plačnih povikov, zaradi česar so napovedali...

Nadarjenosti za različne stvari se pri nekaterih otrocih pokažejo že zelo zgodaj in v izraziti meri. Mislim, da je oče kmalu pogodil jedro Brankove radovednosti in jo pravilno tolmachi kot posebno tehnično nadarjenost, kar se je pozneje v življenju tudi potrdilo. Zato ga ni nikoli grajal, če je razdeljal igračo ali tudi kako koristnejšo reč, razen morda nekot, ko se je spraval Branko nad njegovo uro in odvil razne vijake in razložil vsakebi koleca. Pa tudi tega mu ni prehudu zameril.

Masenkina nadarjenost je bila splošnega značaja in bi jo imenovali »nadarjenost za šolo«. Nadvse rada je bila učiteljica, napravila je iz vseh otrok, kar nas je bilo pri hiši in tudi preko te, šolski razred, stopala pred nami s tenko pal-

čico in nas učila. Kar se posebnega talenta tiče, je bila med redkimi učenkami, ki je slovno naravnost ljubila. Tujih jezikov z vsemi stilističnimi in slovničnimi finisami se je pozneje naučila mimogrede, kot se je mimogrede od otrok v hiši naučila italijanske. Mama, ki je kot večina naših lepovedov mislila, da jezikovna in pisateljska nadarjenost soppadata, je večkrat izrazila mnenje, — kar je utegnila biti tudi njena tih želja, — da bo Masenka pisateljica in nekako nadaljevala tamo, kjer je bila sama po življenjskih razmerah prisiljena nehati.

Druga sestra, Ksenija, ki sta ji bili 1909. dve leti, je bila nadvse srčkana debelushka z velikimi rjavimi očmi in tennislaski, ki so ji bili tudi pritrjeni na »fru-fru«. Imela je za punčko nenavadno globok glas, tako da smo se vsi, če se je nepričakovano oglasila, hkrati zasmajali. Bila je podobna erkljijski mucki in vse njeno veselje so bile »pupe«, lutke, ki jih ji ni bilo nikoli dovolj. Ni bilo treba reči o njej: »ta bo mamica«, ko sta ji bili dve leti, je že oblačila in preoblačila svoje pupe in govorila z njimi s svojim debelim glasom kakor prava mama. Bila je med nami najbolj krotka in je imela v svojem značaju nekaj, kar bi imenovali morda še najbolj neakosno »prirojeno modrost«. Z nikomer se ni prepirala in tudi ni prenela, da bi se drugi med seboj prepirali. Poznala je vse tone in odtenke milih prosen, da bi odjenjali, in če vse vkup ni nič pomagalo, nas je prisilila s presunljivim jo-

kom, da smo se nehali prepirati. Vsi smo jo imeli posebno radi in stric Grmek ni mogel mimo nje, da je ne bi bil prisrčno uscipnjal za liska in ji rekel na svoj nagli način: »Nuska, Nuska, debelushka!«

»Prirojena modrost«, o kateri sem prej govoril, se je tikala človeških zadev. Tu je bila neverjetno lenkotenka. Karkoli se je pripravljalo v zraku, prepri med brati, nesporazumi med stari, vse to je ona dojele z nekakšnim »šestim čutom« in poskušala vnaprej »prijaviti bodisi s prosnjami ali z jokom, da bi se nevarne napetosti ublažile. Rekli smo ji tudi »liskica«, ker je znala ubrati najrazličnejše strune, da bi dosegla svoj pomirjujoči in blagodejni namen.

Ta »prirojena modrost« v človeških zadevah ji prav nič ni branila, da bi ne bila v drugih stvarih kar čez mero naivna. Morda so ji bila tri, lahko pa tudi že štiri leta. Ko smo se otroci nekot igrali skupaj na vrtu. Na vem prav, ali sem prinesel iz šole, če se jo že obiskoval, ali pa me je pončil bratranec Boris, da je zemlja okrogla in da so na nasprotni strani, torej pod nami, tudi ljudje, ki »vijojo« z glavami »navzdol«. O tem smo govorili in da bi to v šali dokazal, sem vzel večji žebelj in ga zabodel v zemljo, čes, napravila se bo luknja in bomo pogledali, če oni učeni nauk res drži.

Takrat pa Ksenija v jok! S sklenjenimi rokami me je, na zemlji kleče, prosila, naj vendar ne vrtam v zemljo, saj bomo vsi sicer skoznje popadali na ono stran sveta. Branko in drugi, ki so bili zraven, so se ji smejali. Jaz tudi, pa sem zanalašč spet z žebeljem povrtal v zemljo, da bi Ksenijo podražil. S pretresljivim jokom me je zagrabila za roko in mi jo vlekla stran, mlo proset me, naj vendar več ne vrtam luknji skozi zemljo.

Na njen jok je prihitela mama iz hiše in še preden smo ji povedali, za kaj gre, me je nadrla s »starcom neumnim«, ki ne zna početi drugega, kot dražiti otroke. Pozneje, ko smo ji pojasnili stvar, ji je šlo le malce na smeh. Okarala je Ksenijo, naj nam vendar ne verjame takih ostarj! No, ker mi je bila sestra nadvse pri srcu, ji pozneje nisem nikoli več gozil, da bom napravil luknjo skozi zemljo.

Najprej bodo zapeli pevci iz vseh treh vasi, potem Hrvoji, za njimi Doljani in Poljanci; drugi del sporeda pa bodo zopet peči skupno.

Dirigirala bo pevovodkinja tov. Pavlina Komel.

Vse ljubitelje vokalne glasbe vabimo, da se koncerta udeležijo v čim večjem številu.

Seja prefekture
V četrtek zvečer je bila seja prefekture, ki ji je predsedoval prefekt dr. de Zerbi in na kateri so odobrili več sklepov raznih občin naše pokrajine.

Roditeljski sestanek
Kakor je bilo že najjavljeno, bo jutri 3. aprila ob 10.30 v prostorih višje srednje šole v ul. standeskega učiteljskega staneka za gimnazijalce, učiteljske in nižje srednje šole. Vabljeni so vsi starši, ki imajo svoje otroke na teh šolah.

DEZURNA LEKARNA:
Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Villa S. Giusta, Korzo Italia 106 - tel. 31-52.

SELE PO DOLGIH MESECIH NAVOZILI GRAMOZ
Brezbriznost oblasti do Benečije je vidna na vsakem koraku

Ze večkrat smo pisali o slabem stanju cest v naših dolinah, ki vodijo v Cedad, toda šele po dolgih mesecih so se upravnice odzvale. Cestariji bi bili poti popravili, toda niso imeli potrebnega gramozja za napolnitev jam, ki so postale prava ovira za vozače in pešce. Ze 20. januarja je bilo rečeno, da bodo navozili dovolj gramozja za popravilo najvažnejših poti, posebno pa za cesto, ki pelje od Sv. Kvirina do Dreke, toda gramoz ni bilo od nikoder. Seje sedaj so na omenjeno cesto začeli voziti gramoz in upati je, da bodo cesto popravili kakor je potrebno.

Podpore ECA za april
Goriško občinsko podporno društvo bo danes pričelo z razdeljevanjem navadnih podpor revnim in brezposelnim za mesec april. Razdeljevanje, ki bo na sedežu društva v Ul. Balamonti št. 22, bo po sledečem redu: danes, sobota 2. aprila erke A, B, C; ponedeljek, 4. aprila erke D, E, F, G; torek, 5. aprila, H, I, K, L; sredo, 6. aprila, M, N, O; četrtek, 7. aprila, P, Q, R; petek, 8. aprila, S, T in sobota, 9. aprila, erke U, V, Z.

Seja odbora pokrajinske uprave
V sredo zvečer je bila redna tedenska seja odbora pokrajinske uprave, ki ji je predsedoval odv. A. Culot. Odborniki so proučevali vprašanja upravnega značaja in podvzeli ukrepe v korist osebja inštitutov pokrajinske uprave.

Poletni urnik trgovin
Zveza trgovcev goriške pokrajine sporoča, da je stopil včeraj 1. aprila v veljavo poletni urnik trgovin, ki bo veljal za vse občine goriške pokrajine razen občine Gradež.

Ob nedeljah in praznikih:
Pekarne in mlekarne: od 6.30 do 12.30. (Za veliko noč, 1. maja in 15. avgusta - veliki šmaren - so lokali ves dan zaprti). Dan pred nedeljo, ali praznikom se zaprejo po prodajni kruha in mleka. Trgovine z mesnim blagom in drogerije so ves dan zaprte; trgovine s sadjem in zelenjavo so v nedeljah zaprte. Med tednom je na praznik odprto od 8. do 12. ure. Za veliki šmaren in državne praznike je ves dan zaprto. Če zgoraj omenjeni prazniki padejo na soboto ali ponedeljek, je v nedeljo odprto od 8. do 12. ure; cvetličarne od 8.30 do 13. ure. Mesnjice, v ponedeljek zaprte; torek sredo, četrtek in petek od 6.30 do 13. ure. V soboto in na dan pred praznikom, ko je zaprto, je urnik od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure. Ob nedeljah od 6.30 do 11. ure; 25. aprila, 1. maja in 16. avgusta je zaprto. Če so ti prazniki na nedeljo ali torek, je v ponedeljek odprto od 6.30 do 11. ure. Na druge legalno priznane praznike od 6.30 do 11.

KINO
CORSO 16: »Neznani ljubimec«, cinemascop, G. Rogers in V. Hefflin.
VERDI 16: »Bengalski strelca«, barvni film, R. Hudson.
CENTRALE 17: »Salomas«, R. Hayward in S. Granger, barvni film.
VITTORIA 17: »Rob Roy, škotski banditi«, barvni film.
MODERNO 17: »Pajki metro-polea«, V. Mature in T. Moore.

ŠPORTNI DNEVNIK

TEKMOVANJE ZA »ZLATI POKAL TREH ŽIČNIC«

Schuster in Rieder na prvih dveh mestih

Precej dobra mesta so zasedli tudi Italijani - V skupni oceni so po prvih dveh dneh Avstrijci na prvih treh mestih

CERVINIA. 1. — Danes je bila druga tekma za »Zlati pokal treh žičnic«. Bilo je krasno sonce, ko so se tekmovalci spuščali po klasični progi na Plateau Rosa. V odličnih pogojih so tekmovalci dosegli tudi sijajne čase, saj so skoraj vsi prevozili progo v manj kot 5:34,6, torej v času, ki ga je pred leti dosegel Zeno Colò in ki je veljal kot rekord proge (ki pa danes le ni bila izpeljana popolnoma enako kot takrat).

Kot večerj sta se tudi danes na prvi dve mesti plasirala Avstrijci, in sicer Schuster in Rieder. Tretje mesto pa je pripadlo tekmovalcu iz Torina Schenonu. Med prvimi desetimi je pet Avstrijcev, vendar so se tudi Italijani še dovolj dobro plasirali, ko so razen tretjega zasedli še 7., 9. in 10. mesto.

Rezultati: 1. Schuster (Avstrija) 4'35"8; 2. Rieder (Av.) 4'40"8; 3. Schenone (It.) 4'49"7; 4. Zimmermann (Av.) 4'49"2; 5. Mark (Av.) 4'49"9; 6. Ruedi (Svica) 4'50"7; 7. Pompanin (It.) 4'52"4; 8. Senger (Av.) 4'52"7; 9. Spath (Nemč.) 4'53"7; 10. Zecchini (It.) 4'54"1; 11. Zanni (It.); 12. Gamor (Av.); 13. Fellay (Svica); 14. Forrer (Svica); 15. Ammon (Nemč.); 16. Pedroncelli (It.); 17. Gramshammer (Av.); 18. Mussat (Francija); 19. Lippant (Av.) in Amstutz (Svica) 5'14"3; 21. David (It.) 5'15"5.

Po tekmah prvih dveh dni je klasifikacija taka: 1. Schuster (Avstrija) 9'15"7; 2. Rieder (Av.) 9'18"3; 3. Zimmerman (Av.) 9'37"3; 4. Schenone (It.) 9'39"6; 5. Zanni (It.) 9'46"3; 6. Zecchini (It.); 7. Ruedi (Svica); 8. Forrer (Svica); 9. Schweiger (Nemč.); 10. Pompanin (It.); 11. Viotto (It.); 12. Gamor (Av.); 13. Senger (Av.); 14. Ammon (Nemč.); 15. Fallay (Svica) in David (Italija).

Povsod Avstrijci prvi
VAL D'ISERE. 1. — Rezultati IV. mednarodnega tekmovanja za veliko pomladsko tekmo negradno doline d'Isere (tekmuje se v slalomu; proga se prevozi dvakrat): 1. Hinterseer

Braziško nogometno prvenstvo
RIO DE JANEIRO. 1. — Brazilsko nogometno prvenstvo si je osvojilo mesto iz Sao Paola, ki je premagalo mesto Ria de Janeiro s 4:3 (1:2).

AMERISKO PLAGVALO PRVENSTVO
Breen plaval 1500 m v času 18:52,4
NEW HAVEN. 1. — Včeraj zvečer se je v 50-metrskem bazenu v Whitney Paynu pričelo ameriško plavalno prvenstvo. Prva tekma, plavanje na 1500 m, se je izvedlo v starih skupinah in za zmagovalca je bil proglašen tekmovalac z najboljšim časom. Lanski pravak Ford Konno je bil odsoten in zmagal je George Breen iz Cortlanda v času 18:52,4. Konno je lani zmagal s časom, ki je bil za 15,4 slabši od Breenovega. Drugi najboljši čas je imel Graham Johnston z 18:05,8, tretji pa je bil Argentinec Oscar Kramer z 19:43,2. Od 20 tekmovalcev so trije dosegli najboljši tri čase v četrti skupini. V prvi, drugi in tretji skupini pa ni bilo kakih posebnosti dobrih časov z izjemo Tima Jecka in Walterja Reeda, ki sta se plasirala na četrto in sedmo mesto. Četrta skupina pa je bila zanimiva zaradi ritma, ki sta ga tekmi takoj dala Breen in Johnston, ki sta si za prvih 50 m pridobila prednost 5 m pred Kramerjem in Spanceom Granadosom, ki sta jo potem polagoma se veselila. Do 18. delne proge sta Breen in Johnston plavala skupno, potem pa je Breen potegnil in pustil Johnstona 30 m za seboj.

Šahovski dvoboj
Akademsko — srednješolski klub »Simon Gregorica« v Gorici priredi jutri 3. aprila 1. šahovski dvoboj s šahovsko ekipo Društva slovenskih srednješolcev iz Trsta. Dvoboj bo na sedežu kluba v Ul. Ascoli št. 1/I. Pričetek ob 15. uri. Vabljeni vsi ljubitelji šaha.

KOSARKA
V nedeljo v Šport. palači
Triestina-Junghans
V nedeljo bo nastopilo proti moštvi Triestine benško moštvo Junghans. Benčani gotovo niso močan nasprotnik, saj so na lestvici zadnji. Vendar pa lahko postane vedno usodno nasprotnika podcenjevanje. Triestini ne more biti vseeno, kako se tekma konča, kajti gre za prvo mesto. Če bi se bolonjski Virtus kje kaj spodtaknilo, potem bi Triestina se lahko računala na prvo mesto.

MILAN AMBROŽIČ
Elektro-inštalacijsko podjetje — Sprejema vsa naročila in popravila za nove inštalacije vseh vrst električnih napeljav. Pokličite našo št. tel. 29-322. Ul. Boccaccio 10. SE PRIPOROČAMO!

AVTOPREVOZNO PODJETJE FRANC LIPOVEC
PREVOZ POTNIKOV na Tržaškem, v južni Sloveniji, Avstriji in druge države
GARAZA: Ul. Timeus 4, tel. 90-296
STANOVANJE: Ul. E. Severo, tel. 33-113

AVTOGARAŽA STAR
MEHANIČNA DELAVNICA
TRST (ROJAN) ULICA MORERI 7
TELEFON ŠTEV. 35-608

POŽAR ARTEMIO TOVORNI PREVOZI
TRST - Ul. Mores 7
Telefon št. 28373
v vse kraje, tudi v inozemstvo

Naročniki! KUPUJTE pri TVRDKAH, ki oglašajo v našem listu!

Vladimir Bartol: MLADOST PRI SVETEM IVANU (Prva knjiga) SVET PRAVLJIC IN ČAROVNIJE 69. Četrto poglavje: V RAZKLANEM HRIBU ZAKLAD IN - ŠKRAT

Boris je poslal Branko po velik kuhinjski nož, ki ga je, ko ga je prejel, meni nič tebi nič zasalil konjicu v trebuh. Ker tega prav dolgo razparal. Iz trebuha se je usulo zaganje. Boris se takrat ni več kdo ve kaj menil za konja, Branko pa s pobešenimi usti od razočaranja, je še zmerom stikal po trebušni votlini, če morda le ni še kaj drugega vrvok za zibarje konja in ne samo kotači, kot sem mu bil jaz že prej zadržil.

Konj se, tako se mi zdi, ni dal več kaj pridati zakrpati, vsaj ne z našimi in tudi ne z očetovimi močmi in umetnostmi. Branko je sicer konja objokoval, toda ko je bila prva priložnost, je spet razdeljal igračo, da bi pokukal, kaj je znotraj.

Nadarjenosti za različne stvari se pri nekaterih otrocih pokažejo že zelo zgodaj in v izraziti meri. Mislim, da je oče kmalu pogodil jedro Brankove radovednosti in jo pravilno tolmachi kot posebno tehnično nadarjenost, kar se je pozneje v življenju tudi potrdilo. Zato ga ni nikoli grajal, če je razdeljal igračo ali tudi kako koristnejšo reč, razen morda nekot, ko se je spraval Branko nad njegovo uro in odvil razne vijake in razložil vsakebi koleca. Pa tudi tega mu ni prehudu zameril.

Masenkina nadarjenost je bila splošnega značaja in bi jo imenovali »nadarjenost za šolo«. Nadvse rada je bila učiteljica, napravila je iz vseh otrok, kar nas je bilo pri hiši in tudi preko te, šolski razred, stopala pred nami s tenko pal-

čico in nas učila. Kar se posebnega talenta tiče, je bila med redkimi učenkami, ki je slovno naravnost ljubila. Tujih jezikov z vsemi stilističnimi in slovničnimi finisami se je pozneje naučila mimogrede, kot se je mimogrede od otrok v hiši naučila italijanske. Mama, ki je kot večina naših lepovedov mislila, da jezikovna in pisateljska nadarjenost soppadata, je večkrat izrazila mnenje, — kar je utegnila biti tudi njena tih želja, — da bo Masenka pisateljica in nekako nadaljevala tamo, kjer je bila sama po življenjskih razmerah prisiljena nehati.

Druga sestra, Ksenija, ki sta ji bili 1909. dve leti, je bila nadvse srčkana debelushka z velikimi rjavimi očmi in tennislaski, ki so ji bili tudi pritrjeni na »fru-fru«. Imela je za punčko nenavadno globok glas, tako da smo se vsi, če se je nepričakovano oglasila, hkrati zasmajali. Bila je podobna erkljijski mucki in vse njeno veselje so bile »pupe«, lutke, ki jih ji ni bilo nikoli dovolj. Ni bilo treba reči o njej: »ta bo mamica«, ko sta ji bili dve leti, je že oblačila in preoblačila svoje pupe in govorila z njimi s svojim debelim glasom kakor prava mama. Bila je med nami najbolj krotka in je imela v svojem značaju nekaj, kar bi imenovali morda še najbolj neakosno »prirojeno modrost«. Z nikomer se ni prepirala in tudi ni prenela, da bi se drugi med seboj prepirali. Poznala je vse tone in odtenke milih prosen, da bi odjenjali, in če vse vkup ni nič pomagalo, nas je prisilila s presunljivim jo-

kom, da smo se nehali prepirati. Vsi smo jo imeli posebno radi in stric Grmek ni mogel mimo nje, da je ne bi bil prisrčno uscipnjal za liska in ji rekel na svoj nagli način: »Nuska, Nuska, debelushka!«

»Prirojena modrost«, o kateri sem prej govoril, se je tikala človeških zadev. Tu je bila neverjetno lenkotenka. Karkoli se je pripravljalo v zraku, prepri med brati, nesporazumi med stari, vse to je ona dojele z nekakšnim »šestim čutom« in poskušala vnaprej »prijaviti bodisi s prosnjami ali z jokom, da bi se nevarne napetosti ublažile. Rekli smo ji tudi »liskica«, ker je znala ubrati najrazličnejše strune, da bi dosegla svoj pomirjujoči in blagodejni namen.

Ta »prirojena modrost« v človeških zadevah ji prav nič ni branila, da bi ne bila v drugih stvarih kar čez mero naivna. Morda so ji bila tri, lahko pa tudi že štiri leta. Ko smo se otroci nekot igrali skupaj na vrtu. Na vem prav, ali sem prinesel iz šole, če se jo že obiskoval, ali pa me je pončil bratranec Boris, da je zemlja okrogla in da so na nasprotni strani, torej pod nami, tudi ljudje, ki »vijojo« z glavami »navzdol«. O tem smo govorili in da bi to v šali dokazal, sem vzel večji žebelj in ga zabodel v zemljo, čes, napravila se bo luknja in bomo pogledali, če oni učeni nauk res drži.

Takrat pa Ksenija v jok! S sklenjenimi rokami me je, na zemlji kleče, prosila, naj vendar ne vrtam v zemljo, saj bomo vsi sicer skoznje popadali na ono stran sveta. Branko in drugi, ki so bili zraven, so se ji smejali. Jaz tudi, pa sem zanalašč spet z žebeljem povrtal v zemljo, da bi Ksenijo podražil. S pretresljivim jokom me je zagrabila za roko in mi jo vlekla stran, mlo proset me, naj vendar več ne vrtam luknji skozi zemljo.

Na njen jok je prihitela mama iz hiše in še preden smo ji povedali, za kaj gre, me je nadrla s »starcom neumnim«, ki ne zna početi drugega, kot dražiti otroke. Pozneje, ko smo ji pojasnili stvar, ji je šlo le malce na smeh. Okarala je Ksenijo, naj nam vendar ne verjame takih ostarj! No, ker mi je bila sestra nadvse pri srcu, ji pozneje nisem nikoli več gozil, da bom napravil luknjo skozi zemljo.

Najprej bodo zapeli pevci iz vseh treh vasi, potem Hrvoji, za njimi Doljani in Poljanci; drugi del sporeda pa bodo zopet peči skupno.

Dirigirala bo pevovodkinja tov. Pavlina Komel.

Vse ljubitelje vokalne glasbe vabimo, da se koncerta udeležijo v čim večjem številu.

Seja prefekture
V četrtek zvečer je bila seja prefekture, ki ji je predsedoval prefekt dr. de Zerbi in na kateri so odobrili več sklepov raznih občin naše pokrajine.

Roditeljski sestanek
Kakor je bilo že najjavljeno, bo jutri 3. aprila ob 10.30 v prostorih višje srednje šole v ul. standeskega učiteljskega staneka za gimnazijalce, učiteljske in nižje srednje šole. Vabljeni so vsi starši, ki imajo svoje otroke na teh šolah.

DEZURNA LEKARNA:
Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Villa S. Giusta, Korzo Italia 106 - tel. 31-52.

SELE PO DOLGIH MESECIH NAVOZILI GRAMOZ
Brezbriznost oblasti do Benečije je vidna na vsakem koraku

Ze večkrat smo pisali o slabem stanju cest v naših dolinah, ki vodijo v Cedad, toda šele po dolgih mesecih so se upravnice odzvale. Cestariji bi bili poti popravili, toda niso imeli potrebnega gramozja za napolnitev jam, ki so postale prava ovira za vozače in pešce. Ze 20. januarja je bilo rečeno, da bodo navozili dovolj gramozja za popravilo najvažnejših poti, posebno pa za cesto, ki pelje od Sv. Kvirina do Dreke, toda gramoz ni bilo od nikoder. Seje sedaj so na omenjeno cesto začeli voziti gramoz in upati je, da bodo cesto popravili kakor je potrebno.

Podpore ECA za april
Goriško občinsko podporno društvo bo danes pričelo z razdeljevanjem navadnih podpor revnim in brezposelnim za mesec april. Razdeljevanje, ki bo na sedežu društva v Ul. Balamonti št. 22, bo po sledečem redu: danes, sobota 2. aprila erke A, B, C; ponedeljek, 4. aprila erke D, E, F, G; torek, 5. aprila, H, I, K, L; sredo, 6. aprila, M, N, O; četrtek, 7. aprila, P, Q, R; petek, 8. aprila, S, T in sobota, 9. aprila, erke U, V, Z.

Seja odbora pokrajinske uprave
V sredo zvečer je bila redna tedenska seja odbora pokrajinske uprave, ki ji je predsedoval odv. A. Culot. Odborniki so proučevali vprašanja upravnega značaja in podvzeli ukrepe v korist osebja inštitutov pokrajinske uprave.

Poletni urnik trgovin
Zveza trgovcev goriške pokrajine sporoča, da je stopil včeraj 1. aprila v veljavo poletni urnik trgovin, ki bo veljal za vse občine goriške pokrajine razen občine Gradež.

Ob nedeljah in praznikih:
Pekarne in mlekarne: od 6.30 do 12.30. (Za veliko noč, 1. maja in 15. avgusta - veliki šmaren - so lokali ves dan zaprti). Dan pred nedeljo, ali praznikom se zaprejo po prodajni kruha in mleka. Trgovine z mesnim blagom in drogerije so ves dan zaprte; trgovine s sadjem in zelenjavo so v nedeljah zaprte. Med tednom je na praznik odprto od 8. do 12. ure. Za veliki šmaren in državne praznike je ves dan zaprto. Če zgoraj omenjeni prazniki padejo na soboto ali ponedeljek, je v nedeljo odprto od 8. do 12. ure; cvetličarne od 8.30 do 13. ure. Mesnjice, v ponedeljek zaprte; torek sredo, četrtek in petek od 6.30 do 13. ure. V soboto in na dan pred praznikom, ko je zaprto, je urnik od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure. Ob nedeljah od 6.30 do 11. ure; 25. aprila, 1. maja in 16. avgusta je zaprto. Če so ti prazniki na nedeljo ali torek, je v ponedeljek odprto od 6.30 do 11. ure. Na druge legalno priznane praznike od 6.30 do 11.

KINO
CORSO 16: »Neznani ljubimec«, cinemascop, G. Rogers in V. Hefflin.
VERDI 16: »Bengalski strelca«, barvni film, R. Hudson.
CENTRALE 17: »Salomas«, R. Hayward in S. Granger, barvni film.
VITTORIA 17: »Rob Roy, škotski banditi«, barvni film.
MODERNO 17: »Pajki metro-polea«, V. Mature in T. Moore.

ŠPORTNI DNEVNIK

TEKMOVANJE ZA »ZLATI POKAL TREH ŽIČNIC«

Schuster in Rieder na prvih dveh mestih

Precej dobra mesta so zasedli tudi Italijani - V skupni oceni so po prvih dveh dneh Avstrijci na prvih treh mestih

CERVINIA. 1. — Danes je bila druga tekma za »Zlati pokal treh žičnic«. Bilo je krasno sonce, ko so se tekmovalci spuščali po klasični progi na Plateau Rosa. V odličnih pogojih so tekmovalci dosegli tudi sijajne čase, saj so skoraj vsi prevozili progo v manj kot 5:34,6, torej v času, ki ga je pred leti dosegel Zeno Colò in ki je veljal kot rekord proge (ki pa danes le ni bila izpeljana popolnoma enako kot takrat).

Kot večerj sta se tudi danes na prvi dve mesti plasirala Avstrijci, in sicer Schuster in Rieder. Tretje mesto pa je pripadlo tekmovalcu iz Torina Schenonu. Med prvimi desetimi je pet Avstrijcev, vendar so se tudi Italijani še dovolj dobro plasirali, ko so razen tretjega zasedli še 7., 9. in 10. mesto.

Rezultati: 1. Schuster (Avstrija) 4'35"8; 2. Rieder (Av.) 4'40"8; 3. Schenone (It.) 4'49"7; 4. Zimmermann (Av.) 4'49"2; 5. Mark (Av.) 4'49"9; 6. Ruedi (Svica) 4'50"7; 7. Pompanin (It.) 4'52"4; 8. Senger (Av.) 4'52"7; 9. Spath (Nemč.) 4'53"7; 10. Zecchini (It.) 4'54"1; 11. Zanni (It.); 12. Gamor (Av.); 13. Fellay (Svica); 14. Forrer (Svica); 1